

**ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ
ΔΙ-ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ Η/ΚΑΙ ΔΙ-ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗΣ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ
ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ-ΠΑΡΑΜΕΛΗΣΗΣ**

Ιγνατία (Νάντια) Φαρμακοπούλου
Κοινωνική Λειτουργός, Οικογεν. Θεραπεύτρια
MA, Ph.D., Post-Docs
τ. Πανεπιστημιακή Παιδοψυχιατρική Κλινική,
Γ.Ν. Παίδων «Η Αγία Σοφία»
Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας,
Τμήμα Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας,
Πανεπιστήμιο Πατρών

Ορισμοί Δι-επιστημονικής Συνεργασίας

Στον Τομέα της Υγείας:

Δι-επιστημονική συνεργασία

σημαίνει η «από κοινού επίτευξη ενός στόχου, όπου ο στόχος στην προκειμένη περίπτωση είναι η παροχή αποτελεσματικών υπηρεσιών στους ασθενείς και τις οικογένειες τους, Williams (1986)»

ή

«να ξεφεύγεις από τα επαγγελματικά σου όρια, να παρακάμπτες την επαγγελματική σου ορολογία και να έχεις την διάθεση να ακούσεις τι έχουν να πουν οι συνάδελφοι άλλων ειδικοτήτων, Mac Kay και συνεργάτες του, (1995)»

Γενικότερος ορισμός δι-επιστημονικής συνεργασίας

Η διαδικασία ανάπτυξης και διατήρησης αποτελεσματικών εργασιακών σχέσεων, με επαγγελματίες άλλων ειδικοτήτων, για την επίτευξη βέλτιστων αποτελεσμάτων

(Petrics, 2000).

Ορισμός Δι-υπηρεσιακής Συνεργασίας

Δι-υπηρεσιακή συνεργασία

«Αν είναι μια φορά δύσκολη η συμμετοχή ενός ειδικού ως μέλος μιας Δι-επιστημονικής Ομάδας είναι διπλά πιο δύσκολο να επιχειρεί κάποιος παράλληλα να συνεργαστεί και Δι-υπηρεσιακά, δηλαδή με επαγγελματίες από άλλες υπηρεσίες καθώς υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ οργανώσεων τόσο στην κουλτούρα, ιεραρχία, δομή, νομοθετικές ρυθμίσεις όσο και στις προτεραιότητες τους, Scott, (1997)» ή

«Η συνένωση των γνώσεων, δεξιοτήτων, υλικών πόρων και εμπειριών προσώπων, που εργάζονται σε διαφορετικούς οργανισμούς, με στόχο την επίτευξη σφαιρικής διαχείρισης κοινών ζητημάτων (Φαρμακοπούλου, 2000)».

1. Μοντέλο της Ανταλλαγής

Η θεωρία της Ανταλλαγής (social exchange theory) αρχικά διατυπώθηκε από τον Hommans το 1951. Λίγα χρόνια αργότερα η έννοια της δι-υπηρεσιακής ανταλλαγής αναπτύχθηκε από τους Levine και White το 1961 και μετέπειτα μελετήθηκε και συνεχίζει να εξετάζεται από πολλούς ερευνητές (Adamek και Lawn 1969; Sutton 1979 και Farmakoroulou 1999).

Οι Levine και White υπογραμμίζουν ότι αναμφισβήτητα είναι ανέφικτη η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ δύο υπηρεσιών που το προσωπικό τους δεν είναι ενήμερο για την ύπαρξη του άλλου ή/και των υπάρχουσων παροχών τους. Επιπλέον, δεν υφίσταται δι-υπηρεσιακή συνεργασία χωρίς κάποια, εκ των προτέρων, από κοινού συμφωνία. Στο εξεταζόμενο ζήτημα, δηλαδή δι-υπηρεσιακή συνεργασία κλινικών περιστατικών, λειτουργεί από κοινού η τήρηση της εχεμύθειας των ανταλασσόμενων προσωπικών δεδομένων και κατ' επέκταση η τήρηση του απορρήτου.

Θεωρίες Δι-επιστημονικής και Δι-υπηρεσιακής Συνεργασίας

Η προσέγγιση αυτή διατείνεται ότι τα κίνητρα για συνεργασία είναι το κοινό όφελος αν και δεν επικρατούν πάντα συμμετρική ή έστω ισότιμη σχέση μεταξύ τους. Κατά συνέπεια υποστηρίζεται ότι οι συνεργασιακές σχέσεις χαρακτηρίζονται από ένα υψηλό βαθμό συντονισμού και στρατηγικής λύσης προβλημάτων. Τα στοιχεία αυτά επιβεβαιώνονται και στην δική μας καθημερινή δι-επιστημονική και δι-υπηρεσιακή πρακτική.

Συνοψίζοντας, το μοντέλο της ανταλλαγής προϋποθέτει ότι η φύση της δι-υπηρεσιακής δραστηριότητας είναι άτυπη, εθελοντική και βασίζεται σε κοινά οφέλη. Στην κοινή πρακτική όμως η φύση της συνεργασίας δεν είναι πάντα άτυπη και εθελοντική και μπορεί να είναι δηλαδή υποχρεωτικού χαρακτήρα. Αυτό σημαίνει ότι οι συνεργασιακές σχέσεις σχετίζονται και με την ύπαρξη δύναμης/εξουσίας και εξάρτησης, έννοιες που είναι κεντρικές με την δεύτερη προσέγγιση που αναφέρεται συνοπτικά παρακάτω.

2. Το Μοντέλο της Εξαρτώμενης Εξουσίας

Η προσέγγιση αυτή προέρχεται από μελέτες του Aldrich (1972; 1979) και του Benson (1975). Η συλλογιστική της θεωρίας αυτής βασίζεται στην πεποίθηση ότι αρκετές φορές οι κρατικές υπηρεσίες που εφαρμόζουν κοινωνική πολιτική δεν πράττουν αυτά που είναι στην αρμοδιότητα τους για διάφορους λόγους (π.χ. αμέλεια ή/και φόρτο εργασίας) και γι' αυτό τον λόγο χρειάζεται να γίνει παρέμβαση υποχρεωτικού χαρακτήρα.

Όσον αφορά τα περιστατικά που απασχολούν τις παιδοψυχιατρικές υπηρεσίες αλλά και όλες τις κοινωνικές υπηρεσίες στην χώρα μας συχνά χρειάζεται η παρέμβαση της Εισαγγελικής Αρχής για την εξασφάλιση σταθερής και μη διαπραγματεύσιμης παροχής συγκεκριμένων υπηρεσιών όπως θα διαφανεί και σε 2 από τα 5 υπο εξέταση κλινικά περιστατικά.

Θεωρίες Δι-επιστημονικής και Δι-υπηρεσιακής Συνεργασίας

Η βασική κριτική που ασκείται στο μοντέλο αυτό είναι ότι αδυνατεί να συμπεριλάβει τις περιβαλλοντικές συνθήκες που επηρεάζουν την αυτονομία των κρατικών υπηρεσιών όπως τις ομάδες πίεσης (lobby groups) και τις πολιτικές επιρροές. Το τελευταίο αναδεικνύει την ανάγκη για μια προσέγγιση η οποία θα συνυπολογίζει και τις ευρύτερες οικονομικές και πολιτικές επιρροές. Αυτό ακριβώς πρεσβεύει το τρίτο μοντέλο συνεργασιακών σχέσεων που εξετάζεται παρακάτω.

Η διεπιστημονική συνεργασία ως διαδικασία

- Η συνεργασία είναι μια μορφή διαλόγου, ευκαιρία υπηρεσίας και προσφοράς. Κατά την συνεργασία καλλιεργούμε την αγάπη, τη συμμαχία, την υπομονή καθώς και το πνεύμα της μαθητείας. Πρέπει να βρεθεί σε εξέλιξη και να χτιστεί κατά τη διάρκεια του χρόνου με συνέπεια ένα κλίμα ποιοτικής εργασίας όπου η επικοινωνία και η λήψη απόφασης γίνονται κανόνας.
- Αντίθετα από το σεβασμό στην αληθινή συνεργασία η γνώση και οι δυνατότητες κάθε επαγγελματία γίνονται σεβόμενες για να επιτύχουν τον επιδιωκόμενο στόχο τους. Επικοινωνία, εμπιστοσύνη, γνώση, κοινή ευθύνη, αμοιβαίος σεβασμός, αισιοδοξία και συντονισμός είναι το ολοκλήρωμα στην επιτυχή δι-επιστημονική συνεργασία (Ραγιά, 2011).

Είναι γεγονός πως τα άτομα αφιερώνουν πολύ σημαντικό μέρος του χρόνου τους στην επικοινωνία μέσω της αμοιβαίας ανταλλαγής ιδεών, σκέψεων, συναισθημάτων, πληροφοριών. Δεν υπάρχει αμφιβολία πως η καλή επικοινωνία είναι ζωτικής σημασίας για την οργανωσιακή αποτελεσματικότητα, καθώς έχει χαρακτηριστεί ως ένα από τα κλειδιά της οργανωσιακής επάρκειας.

Η ικανότητα των μελών ενός οργανισμού να επικοινωνούν με επιτυχία αποτελεί συνεπώς βασική προϋπόθεση για την εύρυθμη λειτουργία και ενδυνάμωση του οργανισμού αυτού. Σημαντικές λειτουργίες της επικοινωνίας εντός των υπηρεσιών περιλαμβάνουν τον έλεγχο, την παρακίνηση, το συναίσθημα και τη διάδοση της πληροφορίας. Αυτός ο ουσιαστικός ρόλος της αποτελεσματικής επικοινωνίας έχει φυσικά αντίκτυπο και στη σωστή διαχείριση των συγκρούσεων, στην υιοθέτηση της κατάλληλης ηγετικής συμπεριφοράς και στην λήψη ποιοτικών αποφάσεων μέσα σε έναν οργανισμό (Γιαννουλέας Μ, 1998)

Πλεονεκτήματα Δι-επιστημονικής και Διατομεακής Συνεργασίας

- Καλύτερη χρήση του ανθρώπινου δυναμικού
- Καλύτερη κατανόηση του ρόλου, τεχνικών και ορολογίας των άλλων ειδικοτήτων
- Δίνεται η δυνατότητα στους επαγγελματίες να αυξήσουν τις γνώσεις τους
- Μειώνει την αλληλοεπικάλυψη π.χ. διπλή λήψη κοινωνικού ιστορικού
- Συμβάλλει στην Ολιστική Διάγνωση
- Αυξάνεται η επαγγελματική ικανοποίηση
- Σχεδιασμός εξατομικευμένου προγράμματος
- Αποφυγή διπλών ή αντιφατικών μηνυμάτων στους γονείς

Μειονεκτήματα Δι-επιστημονικής και Διατομεακής Συνεργασίας

- Είναι χρονοβόρα διαδικασία
- Διάχυση επαγγελματικών ορίων
- Ανάληψη ευθυνών που δεν ανήκουν στην ειδικότητα του συγκεκριμένου επαγγελματία
- Επιφυλακτικότητα γονέων ως προς την διάδοση των προσωπικών τους στοιχείων και φόβος σχηματισμού κοινού συγκρουσιακού μετώπου από τους επαγγελματίες

Αρχές Δι-επιστημονικής και Διατομεακής Συνεργασίας

- *Αμοιβαίος σεβασμός*
- *Ισότητα*
- *Ουσιαστική και τυπική συμμετοχή*
- *Εκτίμηση του επιστημονικού πεδίου και ταυτότητας του συναδέλφου*
- *Αναγνώριση της ανάγκης για αμοιβαία αλληλοϋποστήριξη και ανταλλαγή πληροφοριών*
- *Ανταλλαγή απόψεων*

Προϋποθέσεις Δι-επιστημονικής και Διατομεακής Συνεργασίας

- **Συνειδητή Προετοιμασία**
- **Άτυπο ή Επίσημο Συμβόλαιο Συνεργασίας**
- **Ύπαρξη Δομής και Οργάνωσης**
- **Κατάλληλη περίοδος**
- **Σταθερά Πρόσωπα**
- **Διαθέσιμος χρόνος και χώρος**
- **Έμπνευση**
- **Καλός Συντονιστής της Ομάδας**

Εμπόδια στην αποτελεσματική λειτουργία της Δι-επιστημονικής ομάδας

- Έλλειψη ασφαλούς επιστημονικής ταυτότητας
- Ασάφεια ρόλων και ανακολουθία των προσδοκιών
- Έλλειψη εκπαιδευτικής προετοιμασίας των μελών
- Συγκρουόμενα επαγγελματικά συμφέροντα
- Αυταρχικές δομές ιεραρχίας
- Έλλειψη «κοινής γραμμής» αναφορικά με τους στόχους της ομάδας
- Ανεπαρκής επαγγελματική δεοντολογία
- Αλλοτριώση

Ορισμός οργανωσιακής σύγκρουσης

Η σύγκρουση καθορίζεται ως μια διαδραστική διαδικασία που εκδηλώνεται με ασυμβατότητα, διαφωνία ή αντίδραση μεταξύ των ατόμων ή ομάδων ατόμων. Η σύγκρουση θεωρείται λοιπόν ως μια ανοιχτή ή κλειστή αντιπαράθεση που δεν έχει επιτευχθεί η αποτελεσματική της αντιμετώπιση. Η οργανωσιακή σύγκρουση συμβαίνει όταν τα μέλη της οργάνωσης ενεργούν ή υιοθετούν στάσεις που είναι ασυμβίβαστες με αυτές των συναδέλφων τους (Rahim, 2001).

Αίτια των συγκρούσεων

- Σύνθετη ιεραρχική δομή όπου υπάρχουν πολλά επίπεδα εξουσίας και επικρατεί διαστρέβλωση της επικοινωνίας και αποκλίσεις στους στόχους ανάμεσα στα διάφορα τμήματα του οργανισμού.
- Διαφορές στην κατανομή της εξουσίας και αποχωρισμός της γνώσης από την εξουσία.
- Ασάφεια σχετικά με δικαιοδοσίες και αρμοδιότητες.
- Διαφορετικές προσδοκίες και εσφαλμένες αντιλήψεις, οι οποίες επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό την επεξεργασία των πληροφοριών και τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις. Οι διαφορές ανάμεσα στην προσδοκώμενη και στην πραγματική συμπεριφορά ενός εργαζόμενου μπορούν να οδηγήσουν σε σύγκρουση.

Αίτια των συγκρούσεων

- Έλλειψη κοινών δεδομένων, η οποία οδηγεί στο σχηματισμό διαφορετικών απόψεων
- Διαφορές προσωπικότητας ή ασύμβατοι χαρακτήρες και αντιπαράθεση μεταξύ ισχυρών προσωπικοτήτων
- Ανταγωνισμός ή/και ύπαρξη προηγούμενων ανεπίλυτων συγκρούσεων
- Προκλητική συμπεριφορά και χρήση απειλής
- Αβεβαιότητα ενόψει επερχόμενης αλλαγής

<u>Στρατηγική</u>	<u>Στόχος</u>	<u>Πιθανά αποτελέσματα</u>
Επιλογή	Επίτευξη προσωπικών επιδιώξεων χωρίς περιορισμούς	Αίσθημα δικαίωσης, ενώ το αντίπαλο μέρος αισθάνεται ηττημένο
Υποχωρητικότητα	Αποφυγή αναστάτωσης του άλλου προσώπου	Το αντίπαλο μέρος εκλαμβάνει την υποχωρητικότητα ως προσωπική νίκη και είναι πιθανόν να συνεχίσει τις προκλήσεις
Αποφυγή	Αποφυγή συγκρούσεως, ώστε να προληφθούν οι συνέπειες πιθανής ήττας	Τα προβλήματα δεν επιλύονται, και προκαλείται μακροχρόνια διένεξη που εκδηλώνεται με ποικίλους τρόπους
Συμβιβασμός	Η επίτευξη μιας συμφωνίας γρήγορα	Οι συμμετέχοντες καταλήγουν σε μια μία αναποτελεσματική λύση
Συνεργατικότητα	Η επίλυση του προβλήματος με τη σύνθεση διαφορετικών απόψεων	Οι συμμετέχοντες καταλήγουν σε μία αποτελεσματική και προφανώς βιώσιμη λύση

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ

Τεχνικές επίτευξης αποτελεσματικής επικοινωνίας

- Η χρήση απλής γλώσσας, έτσι ώστε το άλλο άτομο να μπορέσει εύκολα να κατανοήσει το μήνυμα.
- Χρήση περισσότερων του ενός τρόπου διαβίβασης του μηνύματος, για το ενδεχόμενο να αποτύχει ο ένας τρόπος.
- Η προσπάθεια επανάληψης, ώστε να γίνει κατανοητό.
- Η χρήση ελέγχου έτσι ώστε να διαπιστωθεί αν διαβιβάστηκε και κατανοήθηκε σωστά το μήνυμα.
- Η προσπάθεια, ώστε το μήνυμα να ακολουθείται από πράξεις
- Έλεγχος του τόνου της φωνής.
- Ενημέρωση για το θέμα της συζήτησης και ακριβής πληροφόρηση.
- Ευελιξία στο θέμα συζήτησης.
- Σαφήνεια, συντομία και απλότητα.
- Αποφυγή λέξεων που μπορεί να παρερμηνευτούν.
- Ειλικρίνεια και ευρύτητα πνεύματος

Στόχοι Δι-επαγγελματικής Διάγνωσης περιπτώσεων ΚαΠα-Π

- Ανακόπτεται η περαιτέρω κακομεταχείριση και κατά συνέπεια περιορίζονται ή και αποφεύγονται οι σοβαρές μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στην ανάπτυξη των παιδιών
- Διευκολύνεται η ένταξη τους σε κατάλληλα θεραπευτικά προγράμματα ιατροπαιδαγωγικών υπηρεσιών (π.χ. ψυχοθεραπείας, εργοθεραπείας, λογοθεραπείας)
- Όπου απαιτείται γίνονται οι απαραίτητες διαδικασίες για απομάκρυνση του παιδιού/ων από την οικογένεια τους και φιλοξενία τους είτε σε Πλαίσιο Παιδικής Προστασίας ή αναδοχή ή/και υιοθεσία
- Υλοποιείται εξειδικευμένο πρόγραμμα θεραπευτικής παρέμβασης στην οικογένεια
- Μειώνεται ο φόρτος εργασίας εμπλεκόμενων φορέων λόγω αποφυγής επανάληψης παροχής κάποιων υπηρεσιών

Μέλη της Δι-επιστημονικής Ομάδας στη Παιδοψυχιατρική Πανεπιστημιακή Κλινική

Η παραμέληση που συνήθως συνυπάρχει σε κάθε μορφή κακοποίησης, επιφέρει διάφορες επιπτώσεις στην ανάπτυξη των παιδιών. Έτσι συχνή είναι η εικόνα του ΚαΠα-Π παιδιού το οποίο έχει προβλήματα λόγου ή/και μαθησιακά, λόγω πιθανής μη κανονικής φοίτησης του στο σχολείο ή/και πλημμελούς γονεϊκής υποστήριξης του στη μελέτη καθώς και λόγω ανώριμου γραπτού λόγου. Άρα, συχνά χρειάζεται η συμβολή όλων των ακόλουθων μελών της δι-επιστημονικής ομάδας :

- Παιδοψυχίατρο/ους και ειδικευόμενους παιδοψυχιάτρους
- Κοινωνικό Λειτουργό/ους
- Ψυχολόγο/ους
- Λογοθεραπευτή /ες
- Εργοθεραπευτή
- Ειδικό Παιδαγωγό

Ρόλος της Δι-επιστημονικής Ομάδας στη Διάγνωση και Διαχείριση περιπτώσεων ΚαΠα

- Αρκετές μελέτες καταδεικνύουν ότι υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ της δι-επιστημονικής διαγνωστικής φάσης και αυτής της διαχείρισης των περιπτώσεων ΚαΠα.
- Η ορθή διάγνωση λοιπόν παίζει καθοριστικό ρόλο στη σωστή και σφαιρική αντιμετώπιση αυτού του 'προβλήματος' καθώς επιλέγονται εξειδικευμένα θεραπευτικά προγράμματα που αντιπροσωπεύουν τις συγκεκριμένες ανάγκες αυτών των παιδιών.
- Επιπλέον, ουσιαστική είναι η ανάγκη έγκαιρης και έγκυρης διάγνωσης έτσι ώστε ούτε η υποεκτίμηση του 'προβλήματος' να αφήνει ανυπεράσπιστο το παιδί, αλλά ούτε η υπερεκτίμηση του να δημιουργεί προβλήματα στην οικογένεια και κατ'επέκταση στο παιδί. Ουδέποτε δεν πρέπει να διαφεύγει από την σκέψη των επαγγελματιών ότι η προτεραιότητα τους είναι το «συμφέρον του παιδιού», χωρίς αυτό αυτομάτως να σημαίνει την απομάκρυνση του παιδιού από την οικογένεια του

(Αγάθωνος και άλλοι, 1999; Γιαννοπούλου και άλλοι, 2010).

Ρόλος του κάθε επαγγελματία στη δι-επιστημονική ομάδα

- Ο Παιδοψυχίατρος σε περίπτωση υποψίας ή αποδεδειγμένης κακοποίησης ενός παιδιού/εφήβου μέσα από την θεραπευτική σχέση που αναπτύσσει με το παιδί εκτιμά την ικανότητα του να διακρίνει την αλήθεια από το ψέμα και το εάν επιβαρυνμένο ψυχικά. Σε περίπτωση που το παιδί δυσφορεί ή ακόμη και δυσλειτουργεί διερευνά τους λόγους αυτής της κατάστασης. Η παιδοψυχιατρική του εκτίμηση περιλαμβάνει και την διερεύνηση πιθανών παιδοψυχιατρικών διαταραχών του παιδιού (π.χ. ΔΕΠΥ, Κατάθλιψη, μυοσπασματικές, ιδεοψυχαναγκαστική διαταραχή) καθώς και την πιθανότητα μείζονος ψυχοπαθολογίας στο γονέα/εις. Έχει επίσης τον συντονιστικό και εποπτικό ρόλο της δι-επιστημονικής ομάδας και συνεργάζεται στενά και με το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό των Παιδιατρικών Κλινικών όπου φιλοξενούνται τα ΚαΠα-Π παιδιά στο Νοσοκομείο
- Ο Ψυχολόγος διερευνά αναπτυξιακές δυσκολίες και χρησιμοποιεί διάφορα διαγνωστικά τεστ όπως τεστ νοημοσύνης και προσωπικότητας. Συχνά συμβάλλει και στη ψυχολογική υποστήριξη των γονέων

Ρόλος της Δι-επιστημονικής Ομάδας (Συνέχεια)

- Ο Λογοθεραπευτής χορηγεί μια σειρά εξειδικευμένων τεστ πριν καταλήξει στην διάγνωση ή μη διαταραχής του λόγου του ΚαΠα-Π παιδιού (π.χ. δυσφασία, πρόβλημα άρθρωσης) και την ένταξη του σε κάποιο πρόγραμμα λογοθεραπείας
- Ο Εργοθεραπευτής χορηγεί και αυτός μια σειρά εξειδικευμένων τεστ έτσι ώστε να καταλήξει αν υπάρχει κάποια δυσκολία στο τρόπο γραφής και συντονιστικών δεξιοτήτων του παιδιού και άρα αν υπάρχει ανάγκη ένταξης του σε κάποιο εργοθεραπευτικό πρόγραμμα ή ένταξή του σε κάποιο άθλημα/σπορ
- Ο Ειδικός Παιδαγωγός χορηγεί μια σειρά εξειδικευμένων τεστ έτσι ώστε να καταλήξει αν υπάρχει κάποια μαθησιακή δυσκολία (π.χ. δυσλεξία ή άλλη ειδική μαθησιακή δυσκολία)

Ρόλος του κάθε επαγγελματία στη δι-επιστημονική ομάδα (ΣΥΝΕΧΕΙΑ)

- Ο Κοινωνικός Λειτουργός συμμετέχει σε όλες τις περιπτώσεις ΚαΠα-Π παιδιών και πιο συγκεκριμένα, στην λήψη λεπτομερούς κοινωνικού ιστορικού το οποίο περιλαμβάνει τόσο

το αναπτυξιακό ιστορικό του ΚαΠα-Π παιδιού όσο και

το ιατρικό και ψυχιατρικό ιστορικό όλων των μελών της οικογένειας, κοινωνικοδημογραφικά στοιχεία οικογένειας, οικογενειακό ιστορικό.

- Εκ παραλλήλου, συνεργάζεται με όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες (συνήθως με την κοινωνική υπηρεσία όπου διεξήχθη η κοινωνική έρευνα).
- Διερευνά το άμεσο και το ευρύτερο περιβάλλον του παιδιού (ύπαρξη ή μη υποστηρικτικού δικτύου)

Ρόλος του κάθε επαγγελματία στη δι-επιστημονική ομάδα (ΣΥΝΕΧΕΙΑ)

- Σε συνεργασία με τον παιδοψυχίατρο εστιάζει:
στα δυναμικά της οικογένειας,
στην αξιολόγηση της γονεϊκής επάρκειας,
στην ποιότητα των οικογενειακών σχέσεων ,
στη σχέση γονεϊκού ζεύγους
στη συναισθηματική ανταπόκριση και δεκτικότητα του/ων γονέα/ων
στις γονεϊκές πρακτικές διαπαιδαγώγησης.
- Όπου ο Εισαγγελέας αποφανθεί στην απομάκρυνση του παιδιού/ων από την οικογένεια ο κοινωνικός λειτουργός πραγματοποιεί συναντήσεις με τα σημαντικά συγγενικά πρόσωπα φροντίδας (π.χ. πατρικούς και μητρικούς παππούδες αλλά και πατρικές και μητρικές θείες και θείους) διερευνώντας την συναίνεση τους για ανάληψη προσωρινής επιμέλειας των παιδιών. Αν αυτό δεν είναι εφικτό τότε διερευνά κατάλληλο Πλαίσιο Παιδικής Προστασίας.

Στόχοι της παρέμβασης του Κοινωνικού Λειτουργού (ΣΥΝΕΧΕΙΑ)

- Προστασία του παιδιού από πιθανή επανάληψη της θυματοποίησής του,
- Βελτίωση της λειτουργικότητας των μελών της οικογένειας μέσω διασύνδεσης τους με όλους τους απαραίτητους φορείς για επιστροφή των παιδιών στην οικογένεια
- Βελτίωση της ποιότητας της ζωής της οικογένειας
- Διασφάλιση των δικαιωμάτων του παιδιού

Συνήθεις εμπλεκόμενοι Φορείς όπου πραγματοποιείται Διατομεακή Συνεργασία

- Πλαίσια Παιδικής Προστασίας κάθε μορφής για υγιή και ΑΜΕΑ παιδιά (κρατικά, εκκλησιαστικά, Μ.Κ.Ο.)
- Εισαγγελία Ανηλίκων (συνήθως Αθήνα, Πειραιά)
- Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων για έκδοση προνοιακών επιδομάτων, βιβλιάρια απορίας αλλά και αναζήτηση της κοινωνικής έκθεσης
- Κέντρα Ψυχικής Υγείας, Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα, άλλα Γενικά Νοσοκομεία Παιδών και Ενηλίκων, Μαιευτήρια
- Εκπαιδευτικό Πλαίσιο όπου φοιτούν τα ΚαΠα-Π παιδιά
- Μ.Κ.Ο. όπως 'Σύλλογος Χαμόγελο του παιδιού», «Διακονία της Αρχιεπισκοπής» και «Σύλλογος Φίλος του Παιδιού» για εξασφάλιση εθελοντών σε αυτά τα παιδιά στο χώρο του Νοσοκομείου καθώς και παροχών σε είδος ή χρήματα
- Ψυχιατρικές Δομές (κλειστές και ανοιχτές) που ασχολούνται με τον γονέα/εις των συγκεκριμένων παιδιών
- Φυλακές σε περιπτώσεις που ο γονέας είναι κρατούμενος
- Δομές για χρήστες ουσιών (ΚΕΘΕΑ, ΟΚΑΝΑ) όταν ο γονέας/εις είναι χρήστης
- Ξενώνες για κακοποιημένες γυναίκες σε περιπτώσεις ενδο-οικογενειακής βίας
- Κοινωνικά Ιατρεία
- ΕΚΚΑ, Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, Συνήγορος του Παιδιού

